

START, PARAT – PUBLICÉR

Startpublicering.nu hedder et nyt site, der skal hjælpe forskere med publiceringsprocessen. Målet er, at især nystartede forskere kommer til at nyde godt af bibliotekernes viden om forskningspublicering. Publiceringsstet indeholder også en sektion, som kan inspirere de informationsspecialister, der beskæftiger sig med forskningspublicering.

AF LONE JENSEN, JEN@ASB.DK, AU LIBRARY

Startpublicering.nu er et site, der skal bidrage til at synliggøre den viden, som forskningsbibliotekerne har inden for publiceringsområdet. Målet med sitet, der gik i luften den 7. marts 2013, er at give forskere mulighed for at nyde godt af forskningsbibliotekernes viden og kompetencer inden for forskningspublicering, så forskernes publiceringsmuligheder afdækkes og bringes i spil.

Det nystartede site er resultatet af projektet Publiceringsstrategier, der blev påbegyndt den 1. januar 2012. Baggrunden for projektet var en erkendelse af, at der i stigende grad stilles flere og flere krav til forskernes publiceringsmetoder – og især for nystartede forskere er der identificeret et behov for udvikling af en række generiske kompetencer i forbindelse med deres forskeruddannelse. Den konklusion bekræfter det norske ph.d.-projekt ”Akademisk, attraktiv, alsidig – En helhetlig plattform for ph.d.-uddanning ved Universitetet i Oslo”. Af projektet fremgår det, at publicering er et blandt flere områder, som nye forskere har behov for at vide mere om.

Skjult biblioteksviden

For at finde ud af, hvor man skulle sætte ind, interviewede publiceringsprojektet en række forskere om deres måder at arbejde med publicering på. En af konklusionerne på interviewene er, at forskerne kun har begrænset kendskab til forskningsbibliotekernes kompetencer inden for publiceringsfeltet.

Derimod opfatter brugerne stadig bibliotekerne som et sted, der stiller faglitteratur til rådighed og vejleder i søgning af information. Men det moderne forskningsbibliotek kan så meget mere – og har blandt andet mulighed for at støtte forskerne i arbejdet med publicering og synliggørelse af forskningspublikationer.

Det er især sidstnævnte, at sitet Startpublicering.nu skal bidrage til.

Hjælp – jeg skal publicere ...

Startpublicering.nu er opbygget på en sådan måde, at det ikke følger en lineær proces i forhold til publicering. Det kan derimod tilgås et vilkårligt sted alt efter, hvor i publiceringsprocessen den enkelte forsker befinder sig. Det er hensigten, at sitet skal inspirere forskeren til at lægge en decideret publiceringsstrategi.

Sitet er som nævnt især rettet mod nystartede forskere. Det kan være ph.d.-studerende eller forskere, som har været ude på arbejdsmarkedet, og som efterfølgende

har startet en forskerkarriere. Det er vigtigt at pointere, at sitet ikke favner skriveprocessen som sådan, men først bliver relevant i den fase, hvor forskeren gør sig overvejelser om sine muligheder for publicering – hvilket kan finde sted, inden artiklen udarbejdes, eller når det færdige manuskript foreligger. Det er i overvejelserfasen, at sitet kan give en dybere indsigt i de mere formelle dele af publiceringsstrategien.

Indholdet er af generel karakter, og der er derfor ikke taget hensyn til forskelle i publiceringstraditioner inden for de forskellige fagområder. Samtidig favner sitets indhold den viden, som er genereret i projektet via litteraturindsamling, cases og interviewmaterialet. Teksterne, der alle er udarbejdet af projektdeltagerne, henviser til rapporter og websites inden for emnet for mere dybdegående information.

Fire spørgsmål til publicering

En af de store udfordringer i arbejdet med sitet har været at forlade den biblioteksfaglige terminologi og sætte sig i forskerens sted – især hvad angår det retoriske. Inspireret af det ovenfor nævnte interviewmateriale blev identificeret følgende fire områder (eller spørgsmål), som set ud fra en forskervinkel er særlig relevante at tage udgangspunkt i.

1. *Hvor skal jeg publicere?*

Dette spørgsmål handler om valg af publiceringskanal. Her beskrives de påvirkninger, som forskeren bliver udsat for i sit valg af publicering. Det drejer sig dels om påvirkninger fra eget miljø, dels om omverdenens krav til publicering. Flere temaer er beskrevet, herunder den bibliometriske forskningsindikator, Open Access og forskningsfondenes krav til publicering, forskellige rankinglister og overvejelser omkring valg af publikationstype.

2. *Hvordan gør jeg?*

Der er en række formelle krav, som skal være opfyldt, når forskeren publicerer sine forskningsresultater. Det er vigtigt at forskeren kender disse formalia, så et indsendt manuskript ikke afvises på grund af, at formalia ikke er overholdt. Desuden er beskrevet en række relaterede emner, som kan være nyttige at kende til, og som muligvis kan lette arbejdet med at få publikationer accepteret og godkendt. Det kan dreje sig om beskyttelse af ophavsret i forbindelse med publicering, kendskab til programmer til håndtering af reference- og litteraturhenvísninger og/eller kendskab til peer review-processen mv.

3. *Hvordan bliver min forskning synlig?*

Synliggørelse af forskningsresultaterne er vigtigt. Derfor præsenteres også nogle værktøjer og metoder, der kan bidrage til eksponeringen. Det er et valg uanset, om man benytter sig af sociale medier eller publicerer via Open Access-platformer. Derfor er det vigtigt, at forskeren overvejer, hvordan synligheden af publikationerne kan styrkes uden for forskningsverdenen. Når der arbejdes målrettet med synlighed, er det lettere at udvikle forskningsfeltet ved at tiltrække samarbejdspartnere og derved etablere og udvide netværk.

4. *Er jeg synlig?*

Der er flere forskellige redskaber til måling af, hvor synlige eller udbredte forskningspublikationer er. Synligheden af forskningspublikationer kan fx måles ved at tælle antallet af citationer, antallet af tweets, antal likes eller antal downloads i relation til publikationer. Optællingerne kan give et fingerpeg om, hvorvidt man publicerer sin forskning i de rigtige kanaler eller ej. Man kan også aflæse, hvorvidt man når ud til målgrupper, som man ikke i første omgang vidste interesserede sig for området.

Cases til inspiration

Selvom størstedelen af sitet henvender sig til forskere, er en lille del rettet mod de informationsspecialister, som arbejder inden for feltet, og som i hverdagen får henvendelser fra forskere om publicering af forskningsresultater. Målet med denne del af sitet er at informationsspecialister i højere grad bliver i stand til at sætte deres viden om unikke fagområder i spil, så de kan generere de mere personaliserede tjenester, som forskerne efterspørger i forbindelse med forskningspublicering.

Udover beskrivelsen af en række værktøjer henvendt specielt til informationsspecialister er beskrevet en række cases fra de deltagende biblioteker. Dermed stilles en dynamisk platform til rådighed, så informationsspecialister, der får henvendelser fra forskere, kan dele deres erfaringer og gode idéer. Alle kan således få

optaget cases, artikler eller undervisningsmateriale ved at henvende sig til redaktionen.

I en af de nævnte cases ønsker en forsker at kunne skille positive og negative citationer ud fra hinanden i Scopus og Web of Science, så han ikke aktivt medvirker til at forhøje for eksempel h-indekset hos forskere, som han kritiserer i sin tekst. Casen er et eksempel på, hvordan forskere (og studerende) ofte har højere forventninger til filtreringen i databaserne, end baserne kan leve op til, hvilket kan give anledning til et par overvejelser omkring, hvad der tælles, og hvorfor der er brug for menneskelig bearbejdning af data.

En af de informationsspecialister, der har gjort brug af denne del af sitet, er Gina Bay fra AU Library. Hun havde følgende kommentar:

”Værktøjskassen indeholder blandt meget andet en præsentation af Ulrichsweb. En af de nyttige funktioner i Ulrichsweb er, at du kan se, hvilke databaser der indekserer et givent tidsskrift, og i hvilke perioder. Det kan godt give en erfaren informationsspecialist nogle overraskelser og udfordre éns vanetænkning, når der skal vælges databaser. Et stort plus på sitet er de definerende og forklarende tekster om fx h-index og journal impact factors. Begreber som jeg støder på jævnligt, men måske ikke er helt skarp på.” ●

Sitet er blevet til i samarbejde med kommunikationsfirmaet Overtone A/S, som er et grafisk designværksted. Det bagvedliggende system er Umbraco, som er et Open Source Content Management System.

Projektgruppen har haft deltagelse af otte universitetsbiblioteker (AUB, AU Library, CBS Bibliotek, DTU Bibliotek, KUBIS, RUB, SDUB og SB) og et University College-bibliotek (VIA Bibliotekerne).